

PODACI O USTANOVI/ŠKOLI	PODACI O AUTORIMA/AUTORKAMA
Naziv škole: OŠ "Sonja Marinković" Novi Sad	Dragica Miražić-Nemet, stručna saradnica - psihološkinja, nastavnica građanskog vaspitanja
Mesto, opština: Novi Sad, Novi Sad	
Školska uprava: Novi Sad	
Opis primera dobre prakse IO	
Tranzicija učenika iz osetljivih grupa iz osnovne u srednju školu	
Ključne reči: osnovna škola, spektar autizma, intelektualne teškoće, tranzicija u srednju školu	
Opis obrazovne situacije učenika i okruženja	
<p>Školske 2017/2018 godine osmi razred u našoj školi završila su i tri učenika koji su se obrazovali po IOP-u2 (izmenjen program). Dva učenika imaju smetnje iz spektra autizma, dok jedna učenica ima teškoće u intelektualnom funkcionisanju. Sva tri učenika su samostalna, i uz izmenu programa imaju odličan uspeh.</p> <p>M. je dečak sa smetnjama iz spektra autizma, pohađa nastavu na srpskom jeziku, redovno i samostalno dolazi u školu, samostalan je u radu na času, tokom obrazovanja najviše je napredovao u komunikaciji i socijalnim veštinama, uključen je u grupu vršnjaka; najveća podrška mu je bila potrebna u razumevanju pojmova i usvajanju sardžaja, te mu je iz tog razloga izmenjen program.</p> <p>I. je devojčica sa smetnjama u intelektualnom funkcionisanju koje se najviše odnose na poteškoće u razumevanju složenijih i apstraktnih pojmova i njihovo usvajanje i pamćenje. Najveći napredak je ostvarila u komunikacijskim veštinama i u učenju, dok joj je u oblasti socijalnih veština bila potrebna najveća podrška.</p> <p>A. je dečak sa smetnjama iz spektra autizma, pohađa nastavu na mađarskom jeziku, ima razvijene verbalne sposobnosti - verbalno se dobro izražava, učestvuje u diskusiji na različite teme, iznosi svoja zapažanja i predloge. Ima opšta znanja - voli da gleda naučne emisije, istorijske dokumentarce, filmove. Podrška mu je najviše potrebna u čitanju i pisanju.</p>	
Opis dobre prakse	
<p>Tokom osmog razreda za opisane učenike izrađen je i realizovan plan tranzicije koji je podrazumevao sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - profesionalna orijentacija učenika - uspostavljanje kontakata sa srednjim školama i poseta istim - odabir obrazovnog profila u srednjoj školi prema profilu učenika i pisanje mišljenja 	

za upis u srednju školu

- dalje razrađivanje plana tranzicije zajedno sa srednjom školom

Profesionalna orijentacija učenika obuhvatala je realizaciju radionica iz programa profesionalne orijentacije koji škola realizuje, ispitivanje profesionalnih interesovanja učenika (putem testa u školi a učenica I. je išla i na savetovanje u nacionalnu službu za zapošljavanje sa kojom škola saraduje kada je u pitanju profesionalna orijentacija učenika osmog razreda), savetodavni razgovori sa učenicima i roditeljima.

Na osnovu pedagoškog profila učenika, rezultata na testu profesionalnih interesovanja i razgovora sa učenicima i roditeljima, mapirane su srednje škole, odnosno obrazovni profili koji bi odgovarali učenicima.

Kontaktirane su srednje škole i tokom marta, aprila i maja zajedno sa učenicima i roditeljima realizovane su posete srednjim školama. Ukupno je posećeno 6 srednjih škola a tokom posete obavljani su razgovori sa stručnom službom škole i pojedinim nastavnicima sa kojima je razgovarano o jakim stranama učenika i potrebama za podrškom, kao i o obrazovnim profilima u srednjoj školi koji najviše odgovaraju profilu učenika. Takođe, obavljen je i obilazak škole i upoznavanje sa prostorom.

Nakon svih ovih aktivnosti, sastavljeno je mišljenje i preporuka za upis u srednju školu za svakog učenika i to mišljenje je dostavljeno Okružnoj upisnoj komisiji zajedno sa molbom roditelja za upis učenika po posebnim uslovima koji se odnose na decu koja nastavu pohađaju po IOP-u2. Mišljenje je sadržalo kratak opis jakih strana i potreba za podrškom učenika (iz pedagoškog profila), predlog najmanje tri obrazovna profila koja odgovaraju učeniku i opis preduzetih koraka iz plana tranzicije.

Takođe, školi u kojoj se polaže prijemni ispit dostavljene su preporuke za prilagođavanje uslova za polaganje prijemnog ispita za učenicu koja se prijavila za polaganje.

Nakon upisa u srednju školu, biće dogovoreni dalji koraci u saradnji između srednje i osnovne škole (razmena informacija sa stručnom službom i nastavnicima, davanje preporuka za dalje mere podrške, dostavljanje pedagoškog profila i plana podrške uz saglasnost i učešće roditelja, po potrebi mentorisanje nastavnika srednje škole od strane nastavnika, odeljenjskog starešine i stručne službe iz osnovne škole).

Paralelno sa realizacijom plana tranzicije, rađeno je i na prilagođavanju završnog ispita za ove učenike - davanje smernica nastavnicima za prilagođavanje probnog završnog ispita u aprilu, prikupljanje zadataka i koordinacija realizacijom; davanje smernica nastavnicima za izradu zbirke zadataka za učenike i pripremu učenika za polaganje završnog ispita; prikupljanje zadataka za završni ispit, izrada testova, obezbeđivanje prilagođenih uslova za polaganje ispita (posebna prostorija, osoba koja će biti podrška učeniku kojem treba podrška u čitanju i pisanju), koordinacija realizacijom polaganja ispita, vođenje potrebne dokumentacije.

Sve navedene aktivnosti realizovala je stručna služba osnovne škole, učenici i

roditelji, uz učešće odeljenjskih starešina i nastavnika, a u saradnji sa stručnom službom i nastavnicima srednjih škola. Koordinatorica aktivnosti bila je autorka ovog primera.

Izuzetno značajno je bilo učešće učenika u svim ovim aktivnostima, kojima je naročito prijao obilazak srednjih škola - ravnopravno su učestvovali u razgovoru, postavljali pitanja, interesovali se. Učenica I. oduševljena srednjom školom rekla je "Moram da upadnem ovde!". Motivisani da upišu željenu srednju školu i prilagođavanje završnog ispita (testova i uslova) doprinelo je tome da učenici u opuštenoj atmosferi polažu završni test, na kojem su svo troje ostvarili visok broj bodova.

Profesionalna dobit

Profesionalna dobit ostvarena je za sve učesnike -

- za stručne saradnike i nastavnike ovo je bila situacija da promišljaju o svojoj praksi, odnosno da vrednuju kvalitet podrške koju su pružali učenicima; takođe, unapređivanje kompetencija za komunikaciju i saradnju je još jedna profesionalna dobit jer realizacija ovih aktivnosti podrazumeva timski rad;
- za stručne saradnike i nastavnike iz srednjih škola dobit je ta što imaju priliku da pripreme školu za dolazak učenika.

Za mene lično ovo iskustvo je predstavljalo izuzetno zadovoljstvo, pre svega zbog odlične saradnje sa učenicima i roditeljima, zbog dobre komunikacije i uočene spremnosti srednjih škola na saradnju, a najviše zbog posvećenog bavljenja učenicima, njihovim potrebama, željama, interesovanjima, što je i rezultiralo time da učenici budu raspoređeni u željene srednje škole.